

گردنیز

پاولدان ایل

میانه کوه

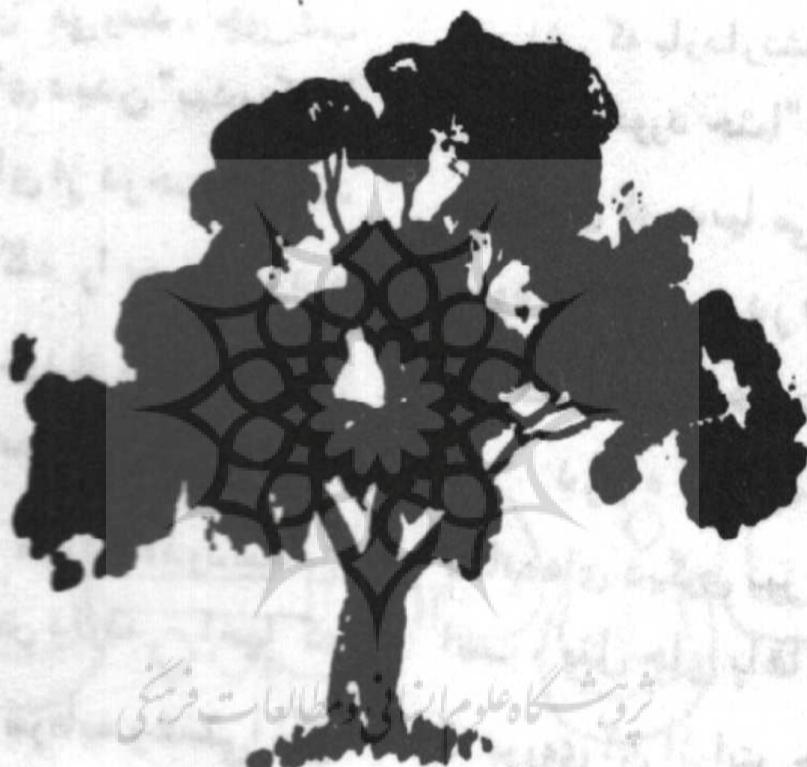
مونس ایل به هنگام کوچ، در دنیا و علوم طبیعی
گذرگاههای تنگ و پر خطر، دردشتها،
دامنه کوهها، تک درختهای تنها و
هستند که به آنها "پرده" یا "پر زین"
می‌گویند، ایل با آنها معیادهای بندد،
بپایشان نذرها می‌کند، برای این تک
درختها از دلش حرفه دارد، در دل
می‌کنند، با بستن پارهای پارچه با آنها
پیوند می‌بندند، پیوند سلامتی، پیوند

دگربار بازگشت، پیوند دیدار دوباره،
قول و قرارها می‌گذارند، آنها را به
شهادت می‌گیرند، شهادت از برای
سختی‌ها و قول و قراری که باز برگردند،
با دستهای پر، رمه‌های چاق و چله و
پائی پرتوان از ییلاق به قشلاق و بالعکس،
هر که برای "پرده" در دلی دارد
آن یکی غمگین از تلف شدن دامها یش
"پرده" را به شماتت می‌گیرد، جبرانش

"بید بیکس" صاحب اعتبار است، روایت است که شاهزاده ابوالقاسم نوه امام رضا (ع) وقتی از این منطقه می‌گذشته زیرا یعن درخت‌کنار استراحتی کرده و نهاری خورده، میوه‌درخت کنار شاه برای خیلی از دردهای بی‌درمان علاج‌آفرین است، بخصوص برای زنهایی که باردار نمی‌شوند، آنها می‌گویند، هر زنی که باردار نشود، اگر از میوه‌این درخت بخورد حتماً باردار خواهد شد و بجهای که بدنیا می‌آورد، نشانه‌ای از میوه‌این درخت در قسمتی از بدن او خواهد ماند، در صورتش، پشت‌گردنش، در راه کوچ از درخت‌ها که بگذریم نشانه‌های دیگری نیز مورد احترام ایل است، مثل جای پاها، از آن جمله سنگی که بر روی آن اثرات جای پائی مانده است و می‌گویند جای پای شاهزاده "ابوالقاسم" است و بنام "کالاکای شاه" "جای پای شاه" معروف است، بختیاری‌ها که به این سنگ می‌رسند سلامش می‌کنند، احترامش می‌کنند، پیشانی بر سنگ می‌نهند، گاه دستی بر آن می‌کشند، به سور روی می‌مالند.

هر کس شاخه‌ای از این درخت را بشکند گرفتار مصیبت خواهد شد، زندگیش را سیاهی خواهد گرفت، دار و ندارش از میان می‌رود گوسفند‌هایش تلف خواهد شد.

در پای درخت بید بیکس سنگهای یافته می‌شود شبیه گوسفند، بختیاری‌ها اعتقاد دارند که شبی چوپانی رهگم کرده به پای "بید بیکس" می‌رسد، چون شب بوده و چشمش یارای دیدن "بید بیکس" را نداشته، شاخه‌ای از درخت را می‌کند تا مگر بوسیله آن گله را به جلو برد و بعد سنگ می‌شود، خودش و گوسفندانش، این سنگها نشانه عمل آن چوپان است، "بید بیکس" می‌عادگاه در دندان است، آنها که مریض دارند، آنها که گرفتارند، آنها که سرمایه و هستی اشان را باخته‌اند، از دامنه کوه بالامی‌رونده، خودشان را به پای "بید بیکس" می‌رسانند، آنجا نذر می‌کنند، از بید بیکس کمک می‌خواهند، می‌گویند "بید بیکس" در اطرافش مازهای فراوانی زندگی می‌کنند، اگر کسی ظاهر نباشد و به دیدار "بید بیکس" بیاید حتماً مارها او را خواهند گزید. "درخت کنار شاه" هم بعد از

پژوهشکاران و مطالعات فرهنگی

در میان این تک درخت‌های تنها "بیدبیکس" یا "بی‌بی تنها" ارجو مرتبه‌ای دیگر دارد، کمتر بختیاری را می‌شود شناخت که لاقل برای یک بار سراغ "بیدبیکس" نرفته باشد، تک درختی بر بالای کوهی در "لاخوش آقا احمد" درختی کهن‌سال با عمری به اندازه همه یادهای ایل، برایش احترام بسیاری قائل هستند، آنها معتقدند که

را از "پرده" می‌خواهد، آن دیگری سلامتی‌بچماش را و آن دخترک بختیاری روشنی بخشش را... "پرده" اگر چه توانش ناچیز است در برآوردن همه خواسته‌ها، اما دل که‌می‌دهد، امید که می‌دهد، لاقل‌گوش‌شناوئی‌کددارد... "پرده"‌ها هر کدام‌شان جائی دارند و مکانی، آن یکی بر تپه کوهی، دیگری در دل دشتی.